

Senat: uns comicis més emocionants que mai

Les eleccions al Senat acostumen a passar despercebudes, però en la jornada del 12 de març centraran el punt de mira de tothom, per causa dels pactes que han fet els partits d'esquerra, que poden ser especialment significatius als Països Catalans.

El Senat és format per una part de senadors d'elecció directa i una part de senadors d'elecció indirecta, que elegix cada Parlament autonòmic. Els senadors d'elecció directa són elegits, el mateix dia que els diputats, per un sistema majoritari limitat. Així han de sortir 4 senadors per província, a excepció de les insulars i de Ceuta i Melilla. En aquesta elecció, a diferència de totes les altres, no es voten llistes de partits sinó candidats individuals. L'elector pot triar a un màxim de tres noms, que poden pertànyer a llistes diferents, però que figuren en una única papereta comuna. Com que s'elegeixen 4 candidats per circumscripció i només es poden fer tres creuetes, acostumen a sortir elegits els tres candidats del partit amb més vots de cada demarcació i el candidat amb més vots del segon partit.

Aquest sistema electoral exagera encara més els desajustaments que ja es donen en l'elecció de diputats al Congrés. D'una banda, les províncies amb molt pocs habitants tenen els mateixos senadors que províncies trenta o quaranta vegades més poblades; d'una altra, com que és un sistema majoritari, no pas proporcional, deixa sense senadors les forces que no són primeres ni segones en cap circumscripció. És el cas d'IU o d'ERC, que no tenen ara cap senador d'elecció directa. Tot això fa que hi hagi una clara sobrerrepresentació dels partits majoritaris; així, actualment, el PP disposa d'una còmoda majoria absoluta de sena-

dors sense haver atès, ni de lluny, el 50% del total de vots.

El comportament electoral al senat. Fins ara els electors no han aprofitat gaire la possibilitat de votar candidats de partits diferents. És més, les petites diferències entre el nombre de vots atribuïts als candidats d'un mateix partit tenen una explicació molt diferent. La normativa disposa que els candi-

A Girona i Lleida, la batalla dels senadors és més oberta que mai. Una petita diferència de vots podria desempatar CiU i PSC.

datos a senadors s'han d'inscriure a la papereta per ordre alfabètic del primer cognom. Aquest detall, aparentment innocent, té molta importància, perquè la majoria de vegades, dins una mateixa candidatura, el "primer" candidat té sempre més vots que no pas el segon i aquest que no el tercer. Els electors que volen repartir els tres vots entre dos partits o tres tendeixen a votar els dos primers candidats del seu primer partit, i el primer d'un altre. També hi ha electors que, per desconeixement, només fan una

creueta al primer candidat del seu partit. La suma d'uns milers de variacions d'aquesta índole fa que gairebé sempre els candidats d'un mateix partit tinguin, en cada circumscripció, més vots o menys segons l'ordre que ocupen a la llista.

Quan en una circumscripció surten elegits tres senadors d'una candidatura, la diferència de vots que els separen no té conseqüències pràctiques. En canvi, quan només en surt elegit un, o dos, gairebé sempre surt elegit el primer, o els dos primers, de la llista. Observem-ne alguns casos de les eleccions del 1996: a Barcelona només va ser elegit un candidat de CiU: Sixte Cambra, que anava més amunt de la llista que no Joaquim Forn i Rosa M. Ripoll; a València, del PSOE només va sortir Pepa Frau, situada davant d'Emili Gregori i Baltasar Vives; a Mallorca també un sol senador del PSOE, Antonio Garcias, que anava davant d'Antoni Josep, de la mateixa llista. En tots aquests casos més que no pas la preferència dels electors és la primera lletra del primer cognom que ha decidit el senador. Les ocasions en què els segons o tercers candidats han superat en vots els primers candidats de la llista d'un mateix partit han estat fins ara molt poques. Però aquesta vegada, com que hi ha llistes formades per candidats de partits diferents, podríem trobar-nos amb algun comportament inhabitual. A l'hora de fer les llistes, els partits que han signat els pactes ja han tingut en compte l'ordre alfabètic i han buscat els diputats tenint ben

ELS RESULTATS DEL 1996 I LES PREVISIONS PER AQUEST ANY

Resultats en vots. Sobre verd, els senadors elegits el 1996, i en roig, els que sortiran si es repetissin els resultats i hi hagués transvasament de vots cap als pactes progressistes.

		CiU	Entesa*	PSC	ERC	IC-EV
BARCELONA	1r candidat	26.834	1.535.965	1.136.183	135.424	264.358
	2n candidat	782.386	1.395.567	1.059.371	106.874	229.322
	3r candidat	772.307	1.366.254	1.046.609	99.808	219.837
GIRONA	1r candidat	33.889	140.147	107.137	21.150	11.860
	2n candidat	130.186	130.631	103.139	17.757	9.735
	3r candidat	128.818	128.741	102.934	16.320	9.487
LLEIDA	1r candidat	86.437	92.908	70.285	14.429	8.194
	2n candidat	83.436	85.107	66.458	11.671	6.978
	3r candidat	83.308	84.104	66.623	11.211	6.270
TARRAGONA	1r candidat	106.957	156.164	120.946	18.794	16.424
	2n candidat	102.565	147.776	117.132	16.109	14.535
	3r candidat	101.614	145.589	116.125	15.512	13.952
ALACANT	1r candidat	365.089	394.213	319.666	74.547	7.535
	2n candidat	355.481	380.272	311.205	69.067	6.401
	3r candidat	354.233	376.612	308.243	68.369	5.680
CASTELLÓ	1r candidat	135.200	133.416	114.163	19.253	5.578
	2n candidat	133.433	130.757	113.043	17.714	5.011
	3r candidat	132.106	129.776	112.412	17.364	4.000
VALÈNCIA	1r candidat	587.065	700.911	519.395	159.128	22.388
	2n candidat	570.870	672.225	505.777	146.947	19.501
	3r candidat	566.716	657.058	497.073	143.142	16.843
MALLORCA	1r candidat	148.581	138.665	114.808	23.857	25.127
	2n candidat	142.956	127.505	106.982	20.523	20.523
MENORCA	Candidat	15.675	18.538	12.673	3.470	2.395
EIVISSA I FORMENTERA	Candidat	16.892	21.635			

* Suma dels vots dels partits que formen part dels pactes progressistes a cada demarcació.

presentes les inicials dels cognoms. No és pas casual, doncs, que els candidats de l'Entesa per Girona siguin, per aquest ordre, Arseni Gibert (PSC), Rafael Mas (ERC) i Lluís Medir (ICV). Normalment, els resultats del Senat són calcats dels del Congrés, i la possibilitat de votar candidats de llistes diferents s'aprofita poc. Les úniques variacions vénen d'una fidelitat de vot menor respecte a la llista del Congrés. Per exemple, a Catalunya els primers candidats al Senat de CiU –i sobretot els d'ERC i IC-EV– acostumen a tenir més vots que no la llista del Congrés, i tots els candidats del PSC i del PP en tenen uns quants milers menys.

Els pactes d'esquerra. A darre-hora s'han tancat moltes coalicions al Senat, afavorides pel pacte d'àmbit estatal entre el PSOE i IU. Però als Països Catalans aquests pactes tenen un fet diferencial, perquè han inclòs –o ho han intentat– partits nacionalistes d'esquerra. Cal veure què passaria, si es repetissin els resultats de les eleccions de 1996 al Senat.

Així, sumarem els vots dels tres primers candidats, els dels tres segons i els dels tres tercers de tots els partits que van presentar-se separatament per veure les possibilitats de canvi en el repartiment de senadors de cada circumscripció. Aquesta extrapolació mai no serà exacta, perquè caldria que tots els partits obtinguessin els mateixos vots del 1996, i per començar, les enquestes ja auguren una baixada dels vots a EU i a IC-EV.

El pacte al País Valencià ha arribat molt tard i no inclou el Bloc, tot i les negociacions que hi ha hagut. Si sumem els vots trets el 1996 pels candidats del PSOE i d'EU, la coalició obtindria ara la victòria a València i, amb menys diferència, també a Alacant, i per tant s'emportaria els tres senadors de la majoria que ara té el PP en totes dues circumscripcions. En canvi, és més difícil que ho aconseguixin a Castelló. Si suméssim els vots que el Bloc va obtenir a Castelló, les esquerres podrien aconseguir una victòria també en la demarcació, encara que molt justa. El fet que el

Bloc només presenti un candidat per circumscripció podria afavorir que electors del BNV votessin dos candidats del pacte PSOE-EU amb els dos vots "sobrers".

Al Principat les eleccions al Senat són més animades que mai, amb l'aparició de l'Entesa Catalana de Progrés (PSC, IC-EV i ERC). Les previsions adjudiquen a l'Entesa els tres senadors de Barcelona, com ha anat fent repetidament el PSC, i que CiU s'hagi de conformar amb el senador de la minoria. A Tarragona l'Entesa tampoc no hauria de tenir dificultats a l'hora de revalidar els tres senadors que va obtenir el PSC en solitari el 1996. Ara, a Girona i Lleida, la batalla dels senadors és més oberta que mai. Normalment CiU s'hi enduia els tres diputats de la majoria i el PSC el de la minoria. L'extrapolació a Girona dona un justíssim dos a dos, en què qualsevol petita

diferència d'uns centenars de vots amunt o avall faria desempatar en favor de CiU o de l'Entesa. Caldria veure si hi ha una tendència general de CiU al Congrés a la baixa i, cosa més interessant, quin és el grau de disciplina de l'electorat de les tres forces progressistes a l'hora de votar tots els candidats de l'Entesa, independentment del partit que els presenti. A Lleida, si extrapolarem els vots del 1996, l'avantatge és per a l'Entesa, de 3 a 1, però la diferència en nombre de vots és tan insignificant que ens trobem exactament igual que a Girona. L'èxit de l'Entesa a tot Catalunya es resoldrà per la mínima, tant a Girona com a Lleida.

A les illes Balears el repartiment de senadors es fa per illes: un per Eivissa-Fomentera, un per Menorca i tres per Mallorca. A la circumscripció d'Eivissa i Formentera, s'hi presenta la independent

DAVID FERNANDEZ

LES PREVISIONS AFAVOREIXEN L'ESQUERRA

Sobre blau, la previsió de senadors per a les eleccions del 12 de març. Sobre blanc, els resultats obtinguts el 1996.

	PSOE	PP	CiU	PACTE*	TOTAL
BARCELONA	- 3	0 0	1 1	3 -	4
GIRONA	- 1	0 0	2 3	2 -	4
LLEIDA	- 1	0 0	1 3	3 -	4
TARRAGONA	- 3	0 0	1 1	3 -	4
ALACANT	- 1	1 3	- -	3 -	4
CASTELLO	- 1	3 3	- -	1 -	4
VALÈNCIA	- 1	1 3	- -	3 -	4
MALLORCA	- 1	2 2	- -	1 -	3
MENORCA	- 0	0 1	- -	1 -	1
EIVISSA I F.	- -	0 0	- -	1 1	1
TOTAL	- 12	7 12	5 8	21 1	33

*A Catalunya, l'Entesa Catalana de Progrés és formada per PSC, ERC i IC-EV; al País Valencià el pacte el formen PSPV i EUPV; a les Pitiüses, l'Agrupació Eivissa i Formentera al Senat és formada per PSIB, EU, Els Verds, ENE i ERC; a Mallorca, per PSIB i EU i a Menorca, per PSIB, EU i PSM.

Fanny Tur [vegeu l'entrevista pp. 39-41], que espera repetir la victòria de la seva predecessora Pilar Costa. A darrera hora, i trencant totes les previsions, s'ha tancat un pacte progressista i nacionalista a Menorca amb l'objectiu d'arrabassar el senador que ara té el PP. L'independent Sergi Marí és el candi-

dat d'una agrupació d'electors que té el suport del PSOE, d'EU i del PSM. La suma dels vots que el 1996 van obtenir aquestes tres forces augura l'èxit de la candidatura. La novetat del pacte menorquí és que, si Marí surt elegit, probablement s'afegirà a l'Entesa Catalana de Progrés, per comptes d'anar al

grup mixt. Mallorca és representada per tres senadors, i els electors tenen la possibilitat de votar dos candidats. El pacte signat segueix el pacte global impulsat per Almunia i Frutos, i no hi participa el PSM. El PP podrà aconseguir-hi els seus dos senadors, perquè la suma d'EU i el PSOE és lluny dels resultats del PP. En cas d'haver-s'hi afegit el PSM, la coalició hauria pogut treure dos senadors.

Els pactes progressistes tenen possibilitats de robar diputats a CiU -al Principat- i sobretot al PP -al País Valencià i a les Balears-. València, Alacant i Menorca són circumscripcions en què les forces d'esquerres fàcilment poden arrabassar senadors al PP. A Girona i a Lleida la situació és més igualada i resten obertes totes les possibilitats; en canvi, és previsible la continuïtat de la majoria conservadora a Castelló i a Mallorca.

Roger Buch

Premis Literaris de la XI Nit de Sant Jordi

**Premi EL TEMPS
de periodisme
dotat amb 400 EUR
(2.624 Ff.).**

**30 d'abril de 2000
Capella Sant Domènec
Perpinyà.**

BASES:

- Podran postular a aquest premi exclusivament els reportatges escrits sobre temes referents a Catalunya Nord. L'extensió màxima de les obres presentades no haurà de ser inferior a 3 pàgines ni d'excedir-ne les 5.
- Els reportatges que aspirin a aquest premi hauran de ser inèdits i redactats en llengua catalana.
- Els originals s'hauran de presentar per triplicat amb fulls de mida A4, mecanografiats en una sola cara doble espai.
- Els textors s'hauran de presentar sense cap firma. Les referències que permetin d'identificar l'autor (nom, cognom, adreça i telèfon) hauran d'anar separades però adjuntes a l'obra, dins d'un sobre tancat que farà esment, en la part exterior, únicament al títol de l'obra.
- Les obres hauran d'arribar imperativament abans del 15 d'abril del 2000 a Pere Codonyan (32, carrer Pierre Femard. 66270 El Soler).
- S'anunciarà l'obra guanyadora durant el sopar anual de la Nit de Sant Jordi, el 30 d'abril del 2000, a Perpinyà. L'article premiat serà publicat al setmanari EL TEMPS.

Informació, tel. **0034 963 535 100**